

Warszawa, 15 lutego 2024 r.

Stanowisko Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności oraz Komisji Klimatu i Środowiska dotyczące ulepszenia regulacji dla energetyki odnawialnej w Polsce

W dniu 1 lutego 2024 roku, Komisja Gospodarki Narodowej i Innowacyjności wraz z Komisją Klimatu i Środowiska Senatu RP zorganizowały wspólne posiedzenie poświęcone przyszłości i promowaniu rozwoju energetyki odnawialnej w Polsce. Po rozważeniu opinii specjalistów oraz szczegółowej dyskusji, obie komisje apelują do Ministerstwa Klimatu i Środowiska o natychmiastowe podjęcie działań na rzecz dynamicznego rozwoju sektora OZE, co pozwoli na nadrobienie opóźnień w tej dziedzinie.

Jest oczywiste, że zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w krajowym miksie energetycznym jest niezbędne. Obecne regulacje powinny nie tylko umożliwiać, ale również aktywnie wspierać inicjatywy przyspieszające transformację energetyczną.

Kluczowym krokiem jest pilna rewizja strategicznych dokumentów rządowych, w tym Polityki Energetycznej Państwa do 2040 r. oraz Krajowego Planu na rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030, w celu dostosowania ich założeń do oczekiwań rynkowych i potrzeb szybkiej transformacji energetycznej, kluczowej dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Polski.

Aby umożliwić szybki rozwój mocy z OZE, szczególnie w sektorze energetyki wiatrowej, niezbędne jest znaczne przyspieszenie procesu wydawania pozwoleń i decyzji administracyjnych przez wprowadzenie uproszczonych procedur. Implementacja aspektów dyrektywy RED III przyczyni się do skrócenia procedur administracyjnych dla nowych instalacji OZE, co istotnie przyspieszy polską transformację energetyczną.

Wsparcie dla technologii morskich elektrowni wiatrowych poprzez efektywne aukcje dla projektów fazy II w roku 2025 jest kolejnym ważnym elementem procesu dekarbonizacji. Sektor offshore, mający potencjał zaspokojenia do 57% zapotrzebowania na energię elektryczną w Polsce do 2040 r., wymaga usunięcia barier infrastrukturalnych i

administracyjnych oraz uproszczenia procedur przyznawania decyzji i pozwoleń, co umożliwi szybsze zastąpienie źródeł węglowych efektywnymi instalacjami offshore. Rozpoczęcie inwestycji w obszarze offshore wymaga pilnie rozpoczęcia inwestycji związanych z przebudową i modernizacją portów serwisowych (w I etapie Łeba i Ustka) oraz przygotowaniem portu instalacyjnego.

Problem przyłączania nowych jednostek wytwórczych do sieci elektroenergetycznej jest szczególnie palący. Modernizacja infrastruktury sieciowej oraz budowa nowych połączeń są niezbędne. Implementacja rozwiązań takich jak elastyczne kryteria przyłączenia do sieci i wprowadzenie technologii cable pooling zoptymalizuje infrastrukturę sieciową, co umożliwi znaczący wzrost inwestycji w OZE i zmniejszenie liczby odmów przyłączeń.

Komisje jednomyślnie rekomendują m.in.:

1. Wdrożenie skutecznego mechanizmu akceptacji społecznej dla farm wiatrowych

- **Cel:** Skuteczny i sprawiedliwy mechanizm partycypacji lokalnych społeczności w korzyściach wynikających z ulokowania w ich sąsiedztwie farm wiatrowych jest warunkiem przyspieszenia procesu rozwoju energetyki wiatrowej na lądzie.
- **Uzasadnienie:** Lokalizowanie instalacji OZE, w szczególności farm wiatrowych, powoduje naturalny opór mieszkańców, niezależnie od braku faktycznych uciążliwości. Doświadczenie inwestorów, niezależnie od charakteru inwestycji wskazuje, że dobrze opracowany mechanizm zachęt, ma radykalny wpływ na eliminację nieuzasadnionych protestów. Dobrym przykładem jest opłata na rzecz gminy liczona wskaźnikiem PLN/KW mocy zainstalowanej farmy wiatrowej, przeznaczona na konkretne cele inwestycyjne, wspierające środowisko lokalne jej mieszkańców.

2. Przyjazne podłączanie magazynów energii

- **Cel:** Uproszczenie procesu przyłączania magazynów do systemu elektroenergetycznego przez likwidację administracyjnych barier, a w szczególności: ograniczenie wymaganej przez operatorów szczegółowości

specyfikacji w zakresie planowej instalacji, zredukowania wymagań finansowych w zakresie wymaganej zaliczki oraz opłaty przyłączeniowej, skrócenie terminów wydawanych warunków przyłączeniowych, uproszczenie procedur lokalizacyjnych.

- **Uzasadnienie:** Zmiana ta zachęci do większego wykorzystania magazynów energii, co jest kluczowe dla stabilizacji sieci i zwiększenia efektywności wykorzystania energii odnawialnej.

3. Cable pooling - uproszczenie stosowania mechanizmu

- **Cel:** Umożliwienie operatorom systemu dystrybucyjnego organizacji procesu współdzielenia zarządzanej przez nich sieci na potrzeby podłączania wytwórców energii w ramach ww. mechanizmu.
- **Uzasadnienie:** Takie podejście umożliwi bardziej elastyczne i efektywne planowanie infrastruktury energetycznej, redukując koszty i złożoność procesów przyłączeniowych, a jednocześnie umożliwi niezbędne poprawienie wypełnienia profilu produkowanej energii ze źródeł odnawialnych.

4. Dopuszczenie magazynów energii jako uzupełnienia instalacji OZE bez dodatkowych zezwoleń

- **Cel:** Uproszczenie integracji magazynów energii z instalacjami fotowoltaicznymi i wiatrowymi, poprzez zawężenie katalogu administracyjnych i technicznych wymagań.
- **Uzasadnienie:** Zwiększy to efektywność instalacji fotowoltaicznych i wiatrowych oraz pozwoli wykorzystać instalacje magazynowania na potrzeby dostarczenia koniecznych elastyczności, a w tym usług systemowych dla operatorów systemów przesyłowego i dystrybucyjnych.

5. Dopuszczenie budowy instalacji PV na gruntach rolnych

- **Cel:** Dopuszczenie możliwości lokalizacyjnych instalacji fotowoltaicznych na gruntach rolnych klasy IV-VI, przeznaczonych w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego na działalność rolniczą.

- **Uzasadnienie:** Zmiana ta rozszerzy możliwości lokalizacyjne dla instalacji PV, umożliwiając jednocześnie wykorzystanie mniej wartościowych gruntów rolnych do celów produkcji energii odnawialnej.

6. Przywrócenie obliga giełdowego dla energii elektrycznej

- **Cel:** Wprowadzenie ponownie obowiązku sprzedaży energii elektrycznej na giełdach towarowych.
- **Efekt:** Zwiększenie transparentności rynku, poprawa płynności oraz dostępność informacji o cenach i wolumenach energii na rynku hurtowym.
- **Uzasadnienie:** Cała branża energetyczna oraz Prezes Urzędu Regulacji Energetyki popierają urynkowienie energii elektrycznej. W kontekście silnej koncentracji branży, przywrócenie obliga giełdowego jest niezbędne dla zapewnienia uczciwej konkurencji i transparentności.

7. Zmianę polityki w zakresie Zielonych Certyfikatów

- **Cel:** Odbudowa rynku certyfikatów OZE przez zmianę planowania wysokości obowiązku na kolejne lata.
- **Efekt:** Zwiększenie wsparcia dla OZE, stabilizacja rynku certyfikatów.
- **Uzasadnienie:** Aktualne obniżenie obowiązku OZE do 5% w 2024 r. z 12% w 2023 r. osłabia rynek. Działania naprawcze są niezbędne dla zachęcenia do inwestycji w zieloną energię.

8. Reformę systemu Białych Certyfikatów

- **Cel:** Poprawa efektywności energetycznej przez przegląd i zmianę regulacji dotyczących białych certyfikatów.
- **Efekt:** Wzmocnienie roli efektywności energetycznej w transformacji energetycznej.
- **Uzasadnienie:** Efektywność energetyczna jest kluczowa dla osiągnięcia celów klimatycznych, jednak nie zajmuje należytego miejsca w obecnych regulacjach.

9. Szybka implementacja wybranych zapisów dyrektywy RED III

- **Cel:** Przyspieszenie tempa budowy odnawialnych źródeł energii poprzez wprowadzenie przewidzianego w dyrektywie mechanizmu istotnego skrócenia terminów wydawania koniecznych decyzji zezwalających na rozpoczęcie budowy tych instalacji.
- **Uzasadnienie:** Jedną z podstawowych barier rozwoju OZE w Polsce jest skomplikowany, czasochłonny (bez faktycznych ograniczeń terminów), proces wydawania koniecznych decyzji administracyjnych. Zapisy dyrektywy przewidują w tym zakresie jednolite rozwiązania na poziomie unijnym, których celem jest likwidacja ww. bariery, poprzez skrócenie ww. terminów na wszystkich etapach procesu inwestycyjnego.

10. Deregulacja przepisów i skrócenie czasu trwania postępowań administracyjnych dla OZE

- **Cel:** Ograniczenie czasu trwania procedur administracyjnych dotyczących inwestycji w OZE z uwzględnieniem ważnych rozwiązań legislacyjnych dla spółdzielni energetycznych.
- **Efekt:** Przyspieszenie realizacji projektów OZE.
- **Uzasadnienie:** Długotrwałe postępowania hamują rozwój sektora OZE, co wymaga interwencji legislacyjnej dla skrócenia i uproszczenia procesów.

11. Transpozycję zaleceń dyrektywy RED III dotyczących lokalizacji OZE

- **Cel:** Ustanowienie efektywnego procesu lokalizacji instalacji OZE.
- **Efekt:** Procedura lokalizacji OZE nie dłuższa niż 12 miesięcy na obszarach przyspieszonego rozwoju.
- **Uzasadnienie:** Jasne zasady i ograniczenie czasu procedur lokalizacyjnych są niezbędne dla zwiększenia atrakcyjności inwestycji w OZE.

12. Rolnicze wykorzystanie masy pofermentacyjnej

- **Cel:** Umożliwienie wykorzystania wszystkich substratów zgodnych z definicją biogazu rolniczego do produkcji nawozów pofermentacyjnych.

- **Efekt:** Rozwój biogazowni rolniczych i zwiększone wykorzystanie OZE w rolnictwie.
- **Uzasadnienie:** Zmiana specustawy o biogazowniach rolniczych jest kluczowa dla wykorzystania pełnego potencjału OZE w sektorze rolnym, wspierając kierunek na gospodarkę obiegu zamkniętego i zrównoważone wykorzystanie zasobów.

13. Implementację mechanizmów ułatwiających zawieranie umów PPA

- **Cel:** Przyspieszenie tempa budowy odnawialnych źródeł energii poprzez ułatwienie procesu zawierania długoterminowych umów zakupu energii elektrycznej z ww. źródeł.
- **Uzasadnienie:** Jedną z podstawowych barier rozwoju OZE w Polsce jest ryzyko finansowe związane z wymaganymi przez banki umowami długoterminowymi na sprzedaż energii z nowych źródeł. Bariera ta poważnie ogranicza proces pozyskania koniecznego finansowania zewnętrznego. Zapisy dyrektywy przewidują w tym zakresie możliwość uruchomienia krajowego mechanizmu udzielania gwarancji kredytowych w ramach jednolitego rozwiązania na poziomie unijnym, których celem jest likwidacja ww. bariery.

Jednocześnie większość komisji rekomenduje:

1. Ustanowienie minimalnej odległości wiatraka od zabudowań na 500 m

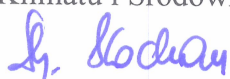
- **Cel:** Zmniejszenie minimalnej odległości wiatraków od zabudowań z obecnych 700 m do 500 m, zachowując jednocześnie warunek spełnienia dopuszczalnych norm hałasu, co pozwoli zwiększyć potencjał terenów dostępnych pod inwestycje w energetykę wiatrową oraz rozwój budownictwa mieszkaniowego gospodarczego na wsiach.
- **Uzasadnienie:** Zmiana ta jest wynikiem konsensusu między różnymi środowiskami i pozwoli na szybszy rozwój lądowej energetyki wiatrowej, jednocześnie zachowując odpowiedni poziom bezpieczeństwa i komfortu dla mieszkańców.

Wdrożenie tych propozycji przyczyni się do usunięcia istniejących barier w rozwoju OZE, stworzy sprzyjające warunki dla inwestycji w zieloną energię i przyspieszy transformację energetyczną w Polsce. Zmiany te są krokiem w kierunku realizacji polityki energetycznej skoncentrowanej na zrównoważonym rozwoju i bezpieczeństwie energetycznym kraju, z jednoczesnym uwzględnieniem potrzeb ochrony środowiska i klimatu.

Komisje są przekonane, że prowadzone w Senacie debaty przyczynią się do szybkiego podjęcia działań wspierających sektor OZE, co umożliwi osiągnięcie ambitnych celów Unii Europejskiej w zakresie dekarbonizacji.

Zastępca Przewodniczącego Komisji

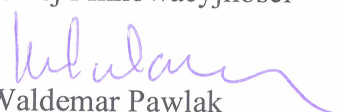
Klimatu i Środowiska

Magdalena Kochan

Przewodniczący Komisji Gospodarki

Narodowej i Innowacyjności

Waldemar Pawlak

załączniki:

1. postulaty Konfederacji Lewiatan
2. postulaty Polskiej Grupy Biogazowej
3. postulaty Pracodawców RP
4. postulaty Krajowej Izby Biopaliw
5. postulaty Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej